

*İSMAİL
GÜZELSOY*

**AVUCUMDA
RÜZGÂR
VAR**

Türk
Edebiyatı
—
Roman

İsmail Güzelsoy, 1963'te, Iğdır'da doğdu. 9 yaşında ailesiyle İstanbul, Gaziosmanpaşa'ya taşındıktan sonra tek başına tekrar Iğdır'a dönerek ilkokulu orada bitirdi. Ortaokul yıllarında Karagömrük'e taşındı, aynı dönemde Cağaloğlu'nda mücellithane ve matbaalarda çalıştı. Liseyi bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi'nde eğitim gördü. Üçüncü yılında, dönemin eğitim koşullarına uyum sağlayamayacağına karar verip İsveç'e gitti, orada İsveç edebiyatı üzerine çalıştı. 1987 yılında yeniden İstanbul'a gelerek İsveççe ve İngilizce rehberliğe başladı. Rehberlik yaptığı yıllarda çeşitli dergi ve gazetelerde öykü, makale ve röportajlar yayımladı.

Anadolu'da rehberlik yaparken karşılaştığı olay, insan ve kültürel dokunun esiniyle, sonraki yıllarda yazacağı romanların omurgasını oluşturan notlar, öyküler biriktirdi. 1999 yılından itibaren, gezileri sırasında biriktirdiği notları elden geçirip kurgusal bir bütünlük içinde bunları yeniden biçimlendirmeye karar verdi. Bugün yayımladığı romanların büyük bölümü o dönem çalışmalarının bir ürünüdür. İlk kitabı *Seni Seziyorum*'daki öyküler de bu defterlerde biriken notların işlenmesinden ortaya çıkmıştır. Bu ilk kitaptan sonra romanlarını yayımlamaya başladı. Genelde birbirine göndermeleri olan, farklı okumalara olanak tanıyan, çok katmanlı romanların çoğu rehberlik zamanında yaptığı çalışmaların yeniden ele alınışıyla biçimlenmiştir.

İsmail Güzelsoy ayrıca rehberlik yıllarında, bir rehberin gezi sırasında anlattıklarını derleyerek iki ciltlik *İstanbul'un Gezi Rehberi*'ni yayımlamıştır. *Kitab-ı Mukadder*, *Ruh Hastası*, *Sin-cap*, *Rukas*, *İyi Yolculuklar*, *Değil Efendi'nin Renk ve Korku Me-selleri*, *Çıt Yok*, *Saf*, *Değmez*, *Gölge*, *Hatırla* ve *Öksüz Ağaçların Çobanı*, *Kıpırdamıyoruz* isimli romanları vardır.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Değil Efendi'nin Renk ve Korku Meselleri
Değmez
Gölge
Sincap
Çıt Yok
Hatırla
Öksüz Ağaçların Çobanı
Kıpırdamıyoruz

AVUCUMDA RÜZGÂR VAR

Yazan: İsmail Güzelsoy

Editörler: Aslı Güneş, Vahit Tane

Yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Nisan 2022 / ISBN 978-625-8380-08-8

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: İsmail Güzelsoy

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Avucumda Rüzgâr Var

İsmail Güzelsoy

*Bu romanın biçimlenmesinde katkılarını esirgemeyen sevgili
Seher Göğeçin, Ümit İlban ve Ahmet Yolçınar'a şükranlarımla...*

Ergüder Yoldaş'ın anısına.

I. Kitap

Şarkularımız, bizim yasalarımızdır.

Platon

Bozulmaya yüz tutmuş bir memleketin sesi, kederli ve düşüncelidir.

Konfüçyüs

Müzik (...) ruhumuzun görüntüsüdür.

Tanburi Cemil Bey

Ben bir ceviz ağacıyım.

Nâzım Hikmet

Hiçbir düşmanın seni, kendinden daha ağır yaralayamaz evlat. Onun için kendi ruhuna ninniler çalmayı dene arada bir.

Udi Nubar

Hüzzam Taksim

Ben hikâyeme başladığım zaman henüz hiçbir şey yoktu ve hiçbir şey yokken fısıltı kadar ürkek bir seda vardı. Seda rüzgârdandı. Rüzgâr ezik bir ruhun nefesiydi. Çocuk usulca rüzgârı avuçladı ve yarası iyileşti. Bir gün hepimizin yarası iyileşecek. Vallahi bak! Bizim o hoş avazları, neşeli şarkıları, içimizi titreten teraneleri ve yaramızın yerini unutmamamız lazım.

Senden öncesini anlatmalıyım evvela. Avucunda sakladığın rüzgârların nereden geldiğini falan... “Bu rüzgârlar nerede doğuyor anne?” diye sorup dururdun ya... Onun hikâyesini anlatacağım sana. Evvelden rüzgâr tedirgin bir nefesti. Bir “Ah”tan doğdu, büyüdü, büyüdü ve şenlik oldu. Şenlik bütün şarkıların rüyasıydı. Ve rüyası, rüya olmak olanın hikâyesi böyle yazıldı. Sana dokunan her rüzgâr senin kokunla boyanır çocuk. Bu hikâyede rüzgârların nereden doğduğunu anlayacaksın, rüzgârların kokusu olduğunu... Bir bahar akşamı pencereden bir hırsız gibi süzülen esintinin getirdiği iğde, ıhlamur, hanımeli ve yasemin kokuları, bu ömrün sana bahşedebileceği en latif hediyelerdir. Geri kalan her şey bir “Ah”tan doğan rüzgârın içinde sönüp gider bir gün.

Esirgeyen, bağışlayan fısıltıların solup gittiği bir rüzgârın geride bıraktığı hüzzam ile başlarım.

avucumda şefkatin
gölünç olmadığı zamanların
sakınılmış buseleri
avucumda acemi sevdalanmanın
aksisedası

avucumda
eski zaman şarkılarının
hatırda kalamayacak kadar
hicranlı nağmeleri

avucumda
yaralı zamanların bineva fısıltıları
avucumda hep hepyek gelen bir çift hileli zar
avucumda rüzgâr
rüzgâr
ah, rüzgâr var.

I- Hüzzam

1. Sır tezgâhı

Henüz hiçbir şey yoktu ve hiçbir şey yokken fısıltıdan bile ürkek saadet vardı. Saadet sese dökülemeyecek kadar kırıldı ve kirliliği turuncu, loş bir ışığın altında titriyordu. Üç gündür süren lodos nedeniyle hasar gören cereyan şebekeleri yüzünden, Samatya'nın iki mahallesi haricinde şehrin büyük kısmı karanlığa gömülmüştü.

Firdevs o gece, kâinatın rahmi olan boşlukta zil gibi sarhoşturdu. Vücudu bez bir bebek kadar denetimsiz, zihni ışık huzmesi içinde kıpraşan zerrelere kadar savruk ve bulanıktı. Kocasının udundan yayılan esrarlı şarkıyı zehir yeşili bir rüyada dinlemişti. Ayılmak istedi ama şarkıdaki efsun, örümcek ağına düşen bir sinek gibi kavramıştı onu. Görünmeyen sicimler Firdevs'i, Marmara Denizi'nin derinleri kadar dingin ve karanlık bir âlemin gövdesine raptetmişti. Bilinen ve hissedilen her şeyin eski bir rüya kalıntısı olduğu bir yerdedi şimdi. Ne kadar da müdafaasızdı. Kocasının çaldığı şarkı onu öyle bir hiçliğin içine hapsedmişti ki oradan kaçabilmesi, aylabilmesi imkânsızdı. Aşınası olduğu bir ses, durmadan konuşuyor ve günah kusuyordu. Sureti olmayan bir hayaldi konuşan. Bir hayalet... Kimdi o? Aklını bulandıran, asabını bozan o sesi tanır gibi oluyordu ama dilinin ucuna gelen ve kaybolan bir isimdi o. Kimdi konuşan? Bir yılan tıslaması kadar uğursuz ve tehditkâr sesi gayet iyi biliyordu ve on-

dan tiksiniyordu. “Ya Rabbim, sustur bu sesi!” demek için dudaklarını araladı ama o hüzzam şarkı biraz daha koyulaştı; Firdevs’in dudaklarını kıpırdatmaya mecali kalmamıştı, yine de bir inilti çıkardı ve o sızılı seda, konuşmanın içinde eridi, günah dolu itirafların parçası oldu. O zaman anladı ki konuşan ve her kelimesinde dönüştürsüz bir yola giren kendisiydi. Kendi sesinden tiksindi. Batıyordu. “Eyvah!” dedi içinden. “Daha bir beden yokken, günahı tanımadığın zamanları hatırla. Hatırla ve ona dön” buyuruyordu o büyülü hüzzam şarkı. Yaradan’ın o müşfik ve kahredici ahengiydi bu.

“Bir bedenle buluşmadan önceki ruhun, rüyalı salınışıyla nasıl endişesizce dalgalanırdı musiki denilen bu esrarlı rüzgârda. Sonra nasıl olduysa hayatın sana yetmediğine karar verdin bir akşamüstü. Kapının önündeki ulu ardıc ağacının dallarını sarsan, yapraklarını hırçın bir tokatla savurup geçen rüzgâr, senin içindeki günahın kalıntıları da süpürüp götürmeliydi Firdevs. Öyle olmadı mı yoksa? Eyvah Firdevs, eyvah! Sen neler söylüyorsun böyle! Sırrın ve sıvan dökülüyor, çıplak bile değilsin, için görünüyor artık, günahla delik deşik olmuş ruhun ayan oldu. Eyvah Firdevs, eyvah! Sözlerin nasıl dönüştürsüz bir yola soktu seni böyle! İnkâr edemezsin, kıvırtamazsın, ‘Hayır öyle demek istemedim esasen’ diyebileceğin hiçbir şey kalmadı ki! Kendini kustun sen.”

Bir an ayılacak gibi oldu Firdevs. “Bir şey mi söylüyorum ben? Neden kocam öyle bakıyor yüzüme, gözyaşlarının sebebi benim dudaklarımdan dökülen günahkâr sözler mi? Ne oluyor burada! Eyvah! Ne olur beni susturun!”

Düşünmek için geç kalmadın mı? İnsanın pişman bile olmayacağı bir eşik var Firdevs, sen onu geçtin bu gece.

Geç kalmıştı kadın. Günahkâr sırlar ortalığa dökülürken, o bir kenarda düğümün çözülüşünü seyrediyordu çaresizce. Nasıl bir sihirdi bu böyle, nasıl bir efsuna yenilmişti! Ah be Firdevs! Sırlar patlayıcı, uçucu, yanıcı maddelerdir. Karan-

lıktan korkar onlar, ışıktan korkar, loşluktan korkar. Sır ses-ten ve sükûttan korkar. Sır kendisinden bile korkar vallahi. Ve korkulan oldu işte! Günahların bir işporta tezgâhına ya-yılmış, müşterisi olmayan ucuz mallar gibi şimdi.

Firdevs yeni bir hüzzam dalganın içinde çalkalanırken gözleri usulca kapandı yeniden. Yanakları al aldı, tedirgin kasılmalarla seğiren bedeni yanıyordu, uçları aşağı kıvrılan dudakları heyecanla titriyordu. İhanet, kir ve cürüm dolu bir hadisenin hatıraları saçılmıştı geceye. Boyun damarları şişmiş, sayıklamalı sözleri Udi Nubar'ı dehşete düşürmüştü ama adam çalmayı bırakmadı. Kadının günahlarının en ka-ranlık zulasında gezinmek istiyordu. Gözlerinden damlayan yaşlar udun kapağında sürekli yayılan, genleşen bir leke ya-ratmıştı. "Nasıl bir belaya düştüm, ah keşke..." diye fısılda-dı ama Firdevs'in günah teranesinin gerisinde kayboldu sesi. "Keşke" diyebileceği hiçbir şey yoktu zavallı Nubar'ın. Ken-di yarattığı efsun onu kahretmişti. Karısının sırlarını ortaya döken o sihirli şarkıyı çalmıştı bir sefer. Dönüşü olmayan bir yola girmişlerdi.

Küçük Ayasofya'da, önünde küçük bir bahçe bulunan, iki katlı, üst katında geniş cumbası olan taş bir evdi bura-sı. Cumbalı geniş odaya "bestegâh" derdi Nubar. Tavandaki çengellerde ve duvarlardaki raflarda otuz altı tane ud var-dı. Nebatat kokusuyla yüklü rüzgâr aralık pencereden esti-ğinde masanın üzerindeki gaz lambasının kirli turuncu ışığı titriyor ve Firdevs'in çehresinde bir gölge oyunu yaratıyordu. Kadın gözlerini yeniden açtı ama bir şey göremiyordu. Henüz kâinatın yaratılmadığı, uzak, çok uzak bir mazide kısılıp kal-mıştı. Kurmalı bir oyuncak kadar mekanik kıpırtılarla gü-nahlarını kusan dudaklarından başka hiçbir uzvunda hayat emaresi yoktu Firdevs'in. Parmaklarının arasındaki şarap kadehi usulca yana yatmaktayken, kocası başladığı gibi kısa taksim etti ve çalmayı bıraktı. Cansız bir bedeni hatırlatırca-

sına kolçaklı iskemleye yayılmış olan kadına baktı, gözlerini kuruladı. Cumba penceresi, küçük bir çengelle kasaya sabitlenmiş, iki parmak kadar bir aralık bırakılmıştı. Oradan içeri sızan rüzgâr, gaz lambasının alevini sertçe titretti, tavana asılı üç udun teknesinin birbirine vurmasına sebep oldu. Aynı esinti odada dolaşıp Firdevs'in uzun, sarı saçından bir perçemi alnına savurdu, bu perçem yüzünü ortadan ikiye böldü. İki ayrı zamana, iki ayrı hayata bölündü Firdevs. Bir yanını öbür yanını inkâr ediyordu. Boş kadehi kucağında, gevşemiş işaretparmağıyla başparmağının arasında eğik duruyordu artık. Birkaç yudum şarap akmış, mor, mine çiçeği desenli yeşil emprime elbisede kahverengi bir leke yapmıştı. Leke yayıldıkça yayvan bir kalp şekline dönüyordu. Kadın dinlediği şarkıyla, Udi Nubar ise karısının büyülü rüyasındaki itiraflarıyla sarhoşturmuştu şimdi.

O gün her şey ne kadar sıradandı oysa. Saadetin sıkıcı hâle geldiği günlerden biriydi. Firdevs kocasının doğum gününü hatırlamasa, ona bir hediye almasa bu yıkım yaşanmayacaktı. Dönüşsüz bir yola girmişlerdi artık. "Ah Firdevs, keşke..." dedi Nubar, karısının parmaklarının arasında iğreti duran kadehi alıp çalışma masasına koyarken. Cümlesi bir iç çekişle sonlanmıştı. Doğrusu da buydu. Söylenebilecek bir şey yoktu. Keşkeye yer kalmamıştı onların bahtsız hikâyesinde. Derin bir iç çekiş anlatamıyorsa, başka hiçbir şey anlatamaz bazı şeyleri. Bir lisanda iç çekişten daha ağır bir kelime varsa, o kelime zamanla kaybolup gitmeye mahkûmdur. Çünkü sahtedir, ona inanma.

O günün sabahı da diğer günlerden farksızdı. Hâlâ bir "keşke"lik yolları vardı Nubar ile Firdevs'in. Usanç verici saadet hikâyeleriyle sarhoşturmuştu ikisi de. Beş ay evvel Tahir doğmuştu. Küçük Ayasofya'da, bebek kokan bir evde, saadet rüyasına yatmışlardı. Ah be Nubar! O cini nasıl çıkardın lam-

badan? Şimdi ne yapacaksın? Sabah uyandığında, o gün otuzuna basacağını hatırladığında gülümsedin ve karına baktın. “Acaba” dedin içinden onu seyrederken, “hatırlayacak mı?” On altı saat önce tek gailen buydu, değil mi?

Firdevs bir sürpriz ustasıydı. Bir şey saklıyorsa, yüzünde, davranışlarında sırrına dair hiçbir işaret göremezdin. Akşam enginar pişireceğini söylüyor, yoğurtçunun geçip geçmediğini soruyor, Tahir bebeğin udunun gerdaniye tellerinden birinin koptuğundan bahsediyor, plakları silip raflardaki yerlerine yerleştiriyordu. Nubar, karısının doğum gününü unuttuğundan emin olmuş ama içerlememişti. Hurdegir tabiatlı biri değildi. Yine de bir ara, “Bugünün bir hususiyeti var mı sence?” gibi bir şeyler mırıldanacak olmuş, Firdevs’in koşar adım mutfağa gitmesi üzerine bundan da vazgeçmişti. Karısına doğum gününü hatırlatmak isteyişinin tek sebebi, onun daha sonra suçluluk hissetmesine mani olmaktı. “Ben ne kadar hodbin bir kadımsın, sevdiğimin doğum gününü unutmuşum, o vakit benimkini de unutacağız, belki kendime olan tiksintim biraz teskin olur” falan gibi şeyler söyleyecekti büyük ihtimalle. Nubar, Firdevs’in hareketlerinde bir sürprizin işaretini aramaktan vazgeçmişti ve o gece yatmadan önce, sanki öylesine aklına gelmiş gibi “A, biliyor musun, bugün benim doğum günümüdü” demeye karar vermişti. Böylece gece bitmeden kadın sarılıp onu öpecek, ortada atlanmış, ihmale gelmiş bir durum kalmayacaktı. Doğum günü hediyesi olarak hararetle bir sevişmenin hatırası kalırdı geriye. Daha ne olabilirdi ki?

Henüz hiçbir şey yoktu ve hiçbir şey yokken fısıltıdan bile ürkek bir saadet vardı. Saadet sese dökülemeyecek kadar kırlıgandı ve loş, kirli turuncu bir ışığın altında titriyordu.

Üç gündür süren lodos hırçın bir fırtınaya dönmüştü. Kapının önündeki ulu ardıç ağacının ince dalları, üst kattaki cumba pencerelerini kamçılıyordu. Firdevs akşam ezanının

bitmesini beklemiş, Nubar'ın odasının kapısını ayağıyla iterek açmıştı. Sol elinde bir şişe şarap, parmaklarının arasında iki kadeh tutuyordu. Göğüs hizasına gelen, ağır olmadığı anlaşılabilen karton bir kutuyu ayağıyla ihtimamla sürüyerek içeri girdi. Mor çiçekli, askılı, yeşil emprime elbisesini giymiş, makyaj yapmış, hususi geceler için sakladığı Parisienne parfümünü sıkıyordu. Nubar, oğluna bırakacağı ders notlarını düzenlerken, elinde şarapla odaya giren karısına gafil avlanmıştı. Firdevs onun doğum gününü unutmamıştı demek ki. Öyle iri bir hediye paketini nerede saklamış olabilirdi?

Firdevs, uzun bir hasretliğin vuslatında olabileceği gibi kocasını sıkı sıkı kucakladı ve fısıltıyla "İyi ki doğmuşsun, sen olmasan öksüz kalırdım, biliyorsun değil mi canikom?" dedi, gözleri nemlendi. İki parmak aralık pencereden içeriye, yan bahçenin köşesindeki bodur iğdenin kokusunu getiren rüzgâr onun emprime eteğini dalgalandırıncaya kadar, hülyalı bir resim halinde kaldılar. Bedenlerindeki her hareket, bir sevişme anında olduğu gibi birbirine yansyordu. Alt katta uyuyan Tahir bebek ağlamaya başlayınca Firdevs kocasının yanağına bir buse kondurup telaşla odadan çıktı. Saadet, ah saadet, huzursuz bir uykudan uyanıp ağlayan bir bebenin avazındaki sabırsızlığa direnemeyecek kadar kırılıyordu o zamanlar. Hiçbir şey yoktu ve hiçbir şey yokken saadet vardı işte, dedim ya.

Firdevs alt kata inip Tahir'i teskin edip döndüğü vakit kocasını büyülenmiş bir şekilde hediyesini kucağında okşarken buldu. Kederli bir tebessümle ağlıyordu. Kadın ürperdi ve kocasının yüzüne baktı bir müddet. Onun neden ağladığını anlamaya çalıştı. Udun nereden geldiğini anlamış olabilir miydi? Böyle bir şey mümkün müydü? Yoksa öylesine değerli bir hediye aldığı için içlenmiş de mi ağlıyordu? Yirmi iki aylık birliktelikleri süresince Nubar'ın nasıl kırılğan bir ruhu olduğunu anlamıştı ama onun bir çocuk gibi ağlamasına mana veremedi. Bir şeyler sezdiği muhakkaktı.

“Tanrı müziği yarattı ve sustu.”

Yüzlerce yıl boyunca Platon'un gizemli bir bestesi olduğuna inanıldı ve bazı müzisyenlerin o kayıp eseri bildiği söylentileri kulaktan kulağa yayıldı. Bu eseri bulmaya, onun labirent gibi yapılanmış melodisiyle dinleyenleri büyülemeye çalışan insanların dünyasında geçen *Avucumda Rüzgâr Var*, bir yandan da müziğin zaten büyü olduğuna ikna etmeye çalışıyor okurunu. Tahir'in müziği keşfediş yolculuğu, neredeyse egzotik bir haz olarak okunabilecek, tek başına bir macera öyküsü olarak romanın omurgasını oluşturuyor.

Bir melodram olarak başlayıp büyülü gerçekçilik ile sürüp bir macera romanı olarak sona eren ve bir saz eseri gibi biçimlendirilmiş bu romanda türler arasında yapılan gezinti aynı zamanda melodik bir seyir izliyor.

Avucumda Rüzgâr Var nağmenin ve insanın ruhuna yolculuk vaat ediyor.

